

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zabłudów na lata 2018 – 2020 za rok 2020

Rodzina jest podstawową jednostką systemu społecznego, która kształtuje ludzkie zachowania i przygotowuje do życia w społeczeństwie. Jednak w dysfunkcyjnych rodzinach można zaobserwować trudności spowodowane takimi czynnikami jak: bezrobocie, choroba, wzrost kosztów utrzymania, bądź też uzależnienia, przemoc, przestępczość, zaniedbywanie obowiązków, brak umiejętności wychowawczych. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny ma negatywny wpływ na jej członków, ale też na całe społeczeństwo.

Na terenie Gminy Zabłudów we wspieraniu rodzin dysfunkcyjnych uczestniczy **9** podmiotów publicznych, niepublicznych oraz służb samorządowych i instytucji o zasięgu gminnym, które zostaną przedstawione w dalszej części sprawozdania.

Gmina Zabłudów jako Gmina miejsko – wiejska na koniec 2020 roku liczyła **9 217** mieszkańców, w tym **9 137** mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i **80** mieszkańców zameldowanych na pobyt czasowy.

Ze świadczeń pomocy społecznej w 2020 roku w ramach zadań własnych i zleconych, bez względu na ich rodzaj, formę i źródła finansowania łącznie skorzystało **224** rodzin liczących **299** osób.

Powody trudnej sytuacji życiowej osób korzystających z pomocy społecznej w 2020 roku przedstawia poniższa tabela:

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	83	166
Bezdomność	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym wielodzietność	22 15	112 91
Bezrobocie	54	112
Niepełnosprawność	67	105
Długotrwała lub ciężka choroba	74	141
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem	19	62
Przemoc w rodzinie	1	2
Alkoholizm	24	33
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	5
Zdarzenia losowe	2	3

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku wynika, że w 2020 roku w pieczy zastępczej nie umieszczono żadnego dziecka, natomiast 1 dziecko z terenu gminy umieszczono w placówce opiekuńczej. Ponadto 12 osób z Gminy Zabłudów było objęte w 2020 roku nadzorem kuratora.

Głównymi celami programu wspierania rodziny w Gminie Zabłudów realizowanych w 2020 r. było m.in.:

- zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej,
- zapewnienie ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych przemocą,
- pomoc dydaktyczna dzieciom mającym problemy w nauce,
- organizowanie warsztatów kształtujących rozwój uzdolnień i zainteresowań dzieci,
- organizowanie warsztatów dla rodziców wzmacniających ich kompetencje,
- wspieranie interdyscyplinarne dzieci i ich rodzin.

Zadania realizowano przy jednoczesnej współpracy instytucji samorządowych, placówek oświatowych i innych podmiotów współpracujących na rzecz rodziny. Zadania do zrealizowania oraz wskaźniki ich realizacji w 2020 roku obrazuje poniższa tabela:

Gminny Program Wspierania Rodziny (2020)– realizacja celów szczegółowych:	
1.	Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej
	Program wychowawczy z elementami programów wychowawczo – profilaktycznych „Spójrz inaczej” – w których uczestniczyło 58 dzieci
2.	Zapewnienie ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych przemocą poprzez następujące działania:
2a.	Wspieranie rodziców w funkcji opiekuńczo wychowawczej poprzez współpracę z asystentem rodziny: – liczba asystentów rodziny – 1 (zatrudniony w zadaniowym systemie czasu pracy; wydatki na wynagrodzenie pochodzą z budżetu gminy) – wydatki na wynagrodzenie – 47.763,38 zł, w tym: · z budżetu gminy – 47.763,38 zł – liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny – 10 – liczba dzieci w rodzinach współpracujących z asystentem rodziny – 27 – przeciętny czas pracy asystenta z rodziną –10,5 miesiąca – liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do współpracy z asystentem rodziny - 2 – liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył współpracę – 2 – liczba nowych rodzin, z którymi asystent rodziny rozpoczął pracę – 6
2b.	Prowadzenie wszechstronnej pracy socjalnej z rodziną: – liczba rodzin, którym udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej – 166 (w tym na wsi 117 osób) - liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy w ww. formie - 340 · liczba rodzin, którym udzielono pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej – 55 · liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy w ww. formie - 84
2c.	Podjęcie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzinom biologicznym: – w 2020 roku 1 dziecko zostało odebrane rodzinie biologicznej
2d.	Organizowanie specjalistycznego poradnictwa: - program terapeutyczny dla dziecka z zaburzeniem lękowym – mutyzm wybiórczy,
2e.	Podjęcie działań profilaktycznych. – programy wychowawcze z elementami programów wychowawczo – profilaktycznych pt.

	„Spójrz inaczej” – uczestniczyły 58 osób
3.	Pomoc dydaktyczna dzieciom mającym problemy w nauce m.in. poprzez usługi wolontariatu, wsparcie stowarzyszeń i fundacji:
	Stowarzyszenie Społeczno – Edukacyjne „Panorama” (pkt 6, pkt 10c) pomoc w nauce, zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze - „Pogotowie naukowe” zorganizowane w celu pomocy w nauce uczniom ze słabszymi wynikami edukacyjnymi, - cykl grupowych zajęć wychowawczych prowadzonych zdalnie za pomocą aplikacji Zoom. - programy socjoterapeutyczne – uczestniczyło 25 dzieci, - program terapeutyczny dla dziecka z zaburzeniem lękowym – mutyzm wybiórczy – uczestniczyło 1 dziecko, · najczęściej zgłaszane problemy – niepowodzenia w nauce, brak integracji z grupą rówieśniczą, niesprawiedliwość nauczycieli · poprawa sytuacji szkolnej · wzmacnianie poczucia własnej wartości
4.	Organizowanie działań kształtujących rozwój uzdolnień i zainteresowań dzieci, zapobiegających marginalizacji i propagujących prawidłowe zagospodarowanie czasu wolnego
	MIEJSKI OŚRODEK ANIMACJI KULTURY W ZABŁUDOWIE oraz: – Wiejski Dom Kultury w Rafałówce – Wiejski Dom Kultury w Rybołach – Wiejski Dom Kultury w Krynickich – Świetlica Wiejska w Halickich <u>Przykłady działań prowadzonych przez MOAK w Zabłudowie:</u> – warsztaty przyrodnicze – uczestniczyło 40 dzieci, – warsztaty ceramiczne - uczestniczyło 39 dzieci, – warsztaty poetyckie - uczestniczyło 43 dzieci, – warsztaty historyczne - uczestniczyło 48 dzieci, - warsztaty tworzenia budowli z klocków lego - uczestniczyło 39 dzieci, - „Dzień Kobiet” – warsztaty makijażu i wizażu dla mam - uczestniczyło 12 kobiet, - dwa turnieje tenisa stołowego - uczestniczyło 10 dzieci, oraz 7 rodziców, - zabawa choinkowe - uczestniczyło 90 dzieci oraz 45 rodziców, - konkurs plastyczny – uczestniczyło 14 dzieci, - wspólne Zabłudowskie Kolędowanie – uczestniczyło 40 dzieci oraz 28 rodziców, - „Wakacje pod chmurką” – zajęcia wakacyjne - uczestniczyło 15 dzieci, - zajęcia rekreacyjne z w czasie ferii, zabawy ruchowe i zwiedzanie stadionu miejskiego w Białymstoku – uczestniczyło 35 dzieci ŚWIETLICA OSIEDŁOWO – ŚRODOWISKOWA Z ELEMENTAMI SOCJOTERAPII W ZABŁUDOWIE- prowadzona przez Stowarzyszenie „Panorama” przy współpracy MOAK w Zabłudowie (pkt 6, pkt 10c) W październiku 2020 r. w ramach Europejskiego Tygodnia Kodowania ‘Meet and Code 2020’ – Stowarzyszenie zrealizowało projekt „Mali Programiści” dofinansowany przez Fundację TechSoup, w ramach którego zostały zorganizowane warsztaty online, na które zostało zaproszonych 20 dzieci w wieku 8-9 lat, uczęszczające do Świetlicy oraz uczniów SP w Zabłudowie. Przeprowadzone zostały w aplikacji Zoom 4 spotkania online w grupach, podczas których dzieci poznały podstawy programowania w aplikacji Scratch i programowania wizualnego. Dodatkowo został zakupiony dla uczestników projektu roczny dostęp do platformy edukacyjnej Informatyka GWO (roczny dostęp do ponad 360 dostępnych przez Internet interaktywnych animowanych zadań) oraz ćwiczenia w wersji papierowej „Zajęcia z programem Scratch informatyka w klasach 2 – 3 szkoły podstawowej”.
6.	Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny:

	<u>Stowarzyszenie Społeczno – Edukacyjne „Panorama”</u> – liczba miejsc – 30 – przeciętna liczba umieszczonych dzieci – 30 <u>Zadania ww. stowarzyszenia:</u> – prowadzenie świetlicy osiedlowo – środowiskowej z elementami socjoterapii przy współpracy MOAK w Zabłudowie – prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych – opracowywanie i realizacja programów rządowych w ramach wyrównywania szans edukacyjnych i wspierania rozwoju edukacji na terenach wiejskich – organizowanie konsultacji pedagogicznych dla rodziców
7.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny
7a.	Objęcie dożywianiem wszystkich wymagających tego dzieci, uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych w formie gorącego posiłku: <u>„Pomoc państwa w zakresie dożywiania/Posiłek w szkole i w domu”</u> – liczba osób korzystających z posiłku (w formie pełnego posiłku) – 63 (w tym 34 na wsi) – liczba rodzin korzystających z posiłku – 34 (w tym 22 na wsi) – liczba osób w rodzinach – 148 (w tym 91 na wsi) – liczba punktów żywieniowych – 5, w tym: · 4 szkoły · 1 przedszkole – liczba posiłków – 2 602 (w tym 1408 na wsi) – koszt posiłków – 41 013 zł
7b.	Przyznanie pomocy finansowej rodzinom na dofinansowanie zakupu artykułów szkolnych oraz podręczników w formie stypendiów szkolnych: – z pomocy skorzystało: 47 uczniów, w tym: · w formie stypendium szkolnego – 47 uczniów · w formie zasiłku szkolnego – 0 – 70 040,00 zł łączna kwota wydatkowana na stypendium szkolne: · 63 094 zł – kwota otrzymana z budżetu państwa (80% kosztów realizacji zadania) · 15 773,50 zł – kwota otrzymana z budżetu gminy (20 % kosztów realizacji zadania) – wydano: 56 032 zł, w tym: – pozostało z ogólnej kwoty: 14 008 zł, w tym: · 7 062 – z budżetu państwa · 1 765,50 zł – z budżetu gminy
7c.	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej, m.in. poprzez przyznawanie zasiłków i pomocy w naturze, kwalifikowanie do POPŻ 2014-2020: – liczba rodzin objętych pomocą społeczną w związku z trudną sytuacją życiową spowodowaną ubóstwem – 83 (w tym na wsi - 57) – liczba osób w ww. rodzinach – 166 <u>Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa</u> – liczba złożonych wniosków –170 – stowarzyszenia udzielające pomocy: · Chrześcijańska Służba Charytatywna – 10 wniosków · Koło Gospodyń Wiejskich w Zwierkach - 160 wnioski
7d.	Systematyczna praca socjalna z rodzinami dotkniętymi dysfunkcjami poprzez tworzenie indywidualnych programów naprawczych (kontrakty socjalne) dla rodzin: – liczba zawartych kontraktów socjalnych – 0

7e.	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych: – spotkanie z pracownikami Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku dotyczące aktywizacji osób niepełnosprawnych oraz bezrobotnych z terenu gminy Zabłudów – uczestniczyło 12 osób
8.	Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin biologicznych
8a.	Praca realizowana poprzez powoływanie roboczych grup interdyscyplinarnych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Urzędzie Miejskim w Zabłudowie: – liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego – 4 – liczba utworzonych grup roboczych – 24 – liczba posiedzeń grup roboczych – 37 – liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” – 34 – liczba osób objętych pomocą grup roboczych: · kobiety – 31 · mężczyźni – 43 · dzieci – 19 – liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty”- 19
9.	Poradnictwo specjalistyczne
9a.	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne: – Stowarzyszenie Społeczno – Edukacyjne „Panorama” (pkt 6)
9b.	Praca asystenta rodziny (pkt 2a)
10.	Profilaktyka
10a.	Udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmocnienie podstawowych funkcji komórki społecznej, jaką jest rodzina: Program wychowawczy z elementami programów wychowawczo – profilaktycznych „Spójrz inaczej” – w których uczestniczyło 58 dzieci
10c.	Prowadzenie świetlic środowiskowych (w tym socjoterapeutycznych) dla dzieci i młodzieży ze środowisk wymagających wsparcia poprzez propagowanie idei wolontariatu i atrakcyjnych form aktywności społecznej: – świetlica osiedlowo – środowiskowa z elementami socjoterapii w Zabłudowie - prowadzona przez Stowarzyszenie „Panorama” przy współpracy MOAK w Zabłudowie(pkt 4, 6)

Na terenie Gminy funkcjonuje **świetlica Osiedlowo – Środowiskowa z elementami socjoterapii prowadzona przez Stowarzyszenie „Panorama”**, która oferuje następujące formy wsparcia:

- zajęcia wychowawczo – profilaktyczne,
- zajęcia rozwijające zainteresowania,
- zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze

oraz formy specjalistyczne:

- socjoterapia dzieci,
- konsultacje pedagogiczne i poradnictwo dla rodziców.

Celem zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci było eliminowanie przyczyn i przejawów utrwalonych niewłaściwych zachowań utrudniających dziecku realizację zadań życiowych poprzez wykorzystanie naturalnych sytuacji społecznych i dostarczanie nowych doświadczeń niosących adekwatne do rzeczywistości treści o sobie i innych.

Szkoły z terenu gminy Zabłudów również przyczyniają się do realizacji programów profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, jak również dla nauczycieli i rodziców.

1. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zabłudowie, ul. A. Mickiewicza 20, 16-060 Zabłudów.

- „**Odpowiedzialność karna dzieci i młodzieży**” – podczas warsztatów uczniowie zapoznali się z podstawowymi procedurami prawnymi dotyczącymi czynów zabronionych z udziałem dzieci i młodzieży - uczestniczyło 80 uczniów oraz 4 nauczycieli,
- „**Strategie radzenia sobie z przemocą rówieśniczą**” (warsztaty), mające na celu nabycie umiejętności reagowania w sytuacjach przemocowych - uczestniczyło 25 uczniów oraz 2 nauczycieli,
- „**Zagrożenie dzieci i młodzieży pornografią**” (prelekcja), Uczestnicy prelekcji poznali zjawisko rozprzestrzeniania się pornografii wśród dzieci i młodzieży oraz sposoby ochrony przed tym zjawiskiem - uczestniczyło 140 uczniów,
- „**Trening asertywności**” – w trakcie którego uczniowie nabyli umiejętności reagowania w sposób asertywny w sytuacjach trudnych - uczestniczyło 75 uczniów oraz 4 nauczycieli,
- „**Szkodliwość palenia papierosów**” – w trakcie którego uczniowie poznali mechanizm powstawania uzależnienia od nikotyny oraz poznali zagrożenia zdrowotne wynikające z uzależnienia - uczestniczyło 25 uczniów oraz 4 nauczycieli
- „**Zagrożenie cyberprzemocą i fakenewsami**” – w trakcie którego, uczniowie poznali zjawisko cyberprzemocy oraz sposoby reagowania w sytuacjach zagrożenia – uczestniczył 250 uczniów oraz 12 – nauczycieli.

2. Szkoła Podstawowa w Rafałowce im. Sybiraków, Rafałówka 64 gm.

- „**Domowi detektywi – Jaś i Małgosia na tropie**” – rekomendowany program profilaktyczny, dotyczący opóźnienia rozpoczęcia spożywania alkoholu wśród uczniów – uczestniczyło 30 uczniów,
- „**Dzień Bezpiecznego Internetu**” – elementy programu Cyfrowobezpieczeni.pl, warsztaty miały na celu dostarczanie wiedzy na temat możliwych zagrożeń i ryzyka związanego z korzystaniem z Internetu i nowoczesnych narzędzi cyfrowych uczestniczyło 49 uczniów,
- „**Bezpieczne ferie**” – warsztaty z Policją, które miały na celu uświadomienie uczniom zachowania bezpieczeństwa podczas zabaw i sportów zimowych - uczestniczyło 83 uczniów,
- **Zajęcia z pedagogiem** – warsztaty dla uczniów, podczas których realizowane były elementy programów profilaktyczno-edukacyjnych, m. in. socjoterapeutycznych, Strażnicy Uśmiechu, Bądźmy poszukiwaczami Autorytetu - uczestniczyło 29 uczniów,
- „**Klub Bezpiecznego Puchatka**” warsztaty edukacyjne mające na celu poprawę bezpieczeństwa dzieci, które rozpoczynają swoją naukę, na drodze, w szkole, w domu i w czasie zabawy - uczestniczyło 8 uczniów,

- Programy prozdrowotne „**Owoce i warzywa**”, „**Mleko z klasą**”, „**Śniadanie daje moc**” mające na celu rozwijanie świadomości i wiedzy na temat zdrowego żywienia – uczestniczyło 25 uczniów.

3. Szkoła Podstawowa Dobrzyniówce, Dobrzyniówka 40 gm. Zabłudów.

- Program profilaktyki alkoholowej „**Domowi Detektywi**” – grupa docelowa: uczniowie kl. IV – VI i ich rodzice, efekty: opóźnienie inicjacji alkoholowej u młodzieży, liczba uczestników: 40 osób,

- Program profilaktyki alkoholowej „**Debata**” – grupa docelowa: uczniowie kl. VI, efekty: opóźnienie inicjacji alkoholowej u młodzieży, ewaluacja: ankieta, monitoring: frekwencja na zajęciach, liczba uczestników: 36 osób,

- Program profilaktyki cyberzagrożeń „**IMPACT**” – grupa docelowa: uczniowie kl. VII - VIII, efekty: bezpieczne korzystanie z cyberprzestrzeni, liczba uczestników: 50 osób,

- Warsztaty profilaktycznych online „**Zapłątani w sieci**” n.t. bezpieczeństwa w Internecie dla uczniów kl. IV – VIII, dofinansowane ze środków GKRPA – liczba uczniów: 60

- Zajęcia rozwijające kreatywność - grupa docelowa: uczniowie szkoły, efekty: rozwijanie kreatywności, poznawanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, profilaktyka zachowań ryzykownych, liczba uczestników: 80 osób,

- Zajęcia korekcyjno – kompensacyjne - grupa docelowa: uczniowie z trudnościami w nauce diagnozowani w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, efekty: rozwijanie umiejętności czytania i poprawnego pisania, doskonalenie zaburzonych funkcji, budowanie poczucia własnej wartości, liczba uczestników: 22 osoby,

- Lekcje wychowania do życia w rodzinie - grupa docelowa: uczniowie kl. IV - VIII, efekty: rozwijanie poczucia odpowiedzialności, doskonalenie umiejętności nawiązywania pozytywnych relacji przyjaźni, miłości, budowanie poczucia własnej wartości, liczba uczestników: 60 uczniów,

- Konsultacje pedagogiczne - grupa docelowa: uczniowie szkoły i ich rodzice, efekty: rozwijanie umiejętności wychowawczych, radzenia sobie z trudnymi emocjami, umiejętności komunikacji, budowanie poczucia własnej wartości, itp., liczba uczestników: 120 osób,

- Tutoring – indywidualne spotkania ucznia z nauczycielem tutorem, służące rozwijaniu zasobów uczniów i przyjmowaniu odpowiedzialności za decyzje i działania - grupa docelowa: uczniowie, efekty: odkrywanie i rozwijanie zasobów uczniów, budowanie poczucia własnej wartości, itp., liczba uczestników: 5 osób,

- Baza ofert instytucji specjalistycznych świadczących pomoc dziecku i rodzinie – grupa docelowa: rodzice, efekty: sprawniejsze korzystanie z pomocy specjalistów w sytuacjach kryzysowych i wymagających interwencji specjalistów,

- Przekazywanie informacji do rodziców n.t. instytucji organizujących zdalną pomoc psychologiczno – pedagogiczną, n.t. bezpieczeństwa w Internecie (materiały pozyskane z Powiatowej Poradni P-P), oferty kampanii „**POLA NADZIEI**” na czas pracy zdalnej oraz informacje n.t. wzmacniania odporności podczas walki z koronawirusem – liczba rodziców: 130

- Doradztwo zawodowe - grupa docelowa: uczniowie kl. VII - VIII, efekty: rozwijanie poczucia odpowiedzialności, doskonalenie umiejętności podejmowania decyzji, budowanie poczucia własnej wartości, liczba uczestników: 40 uczniów,

- Prelekcje dla rodziców – grupa docelowa: rodzice, efekty: wzrost umiejętności wychowawczych, podniesienie poczucia własnej wartości, profilaktyka przemocy – prelekcja n.t. „**Skrzynka z narzędziami**” – jak skutecznie współpracować z dzieckiem” – prowadzona przez psycholog z Powiatowej Poradni P-P. - liczba uczestników: 10 rodziców,

- Zajęcia rewalidacyjne - grupa docelowa: uczniowie z niepełnosprawnością, efekty: rozwijanie umiejętności poznawczych, społecznych, emocjonalnych, doskonalenie zaburzonych funkcji, budowanie poczucia własnej wartości, liczba uczestników: 8 osób,

- Świetlica szkolna - grupa docelowa: uczniowie kl. I - III, efekty: rozwijanie zainteresowań i alternatywnych form spędzania czasu wolnego, pomoc w odrabianiu lekcji, zapewnienie opieki dzieciom, liczba uczestników: 30 osób,

- Zajęcia logopedyczne - grupa docelowa: uczniowie z zaburzeniami i wadami wymowy, efekty: rozwijanie umiejętności poprawnej wymowy, doskonalenie komunikacji, budowanie poczucia własnej wartości, liczba uczestników: 20 osób,

- Zajęcia psychoedukacyjne:

- kl. V - VI „Budowanie poczucia własnej wartości”, na podst. filmu „Cyrk motyli” – 20 uczniów
- kl. VIII – „Nikotynizm – mówię wam: nie warto” – 10 uczniów
- kl. VIII – Budowanie poczucia własnej wartości” na podstawie filmu z Jaśkiem Melą – 10 uczniów
- zajęcia profilaktyczne w kl. VII „Zaplątani w sieć” – happy slapping” n.t. cyberprzemocy – 14 uczniów

- 1) spotkania zespołu wychowawczego i planowanie jednolitych działań naprawczych w stosunku do uczniów sprawiających problemy wychowawcze – liczba nauczycieli: 14,
- 2) kontrakty z uczniami sprawiającymi problemy wychowawcze, cel: kształcenie umiejętności podejmowania poprawy zachowania etapowo i systematycznie, wzmacnianie działań pożądaných, kształcenie umiejętności samooceny i zauważania konsekwencji działań – liczba uczniów: 7
- 3) wyjazd uczniów kl. IV – VIII na spektakl profilaktyczny „Złodziej empatii”, którego celem było: uwrażliwienie uczniów na zjawisko izolacji społecznej, przyczyn i konsekwencji podejmowania zachowań ryzykownych, liczba uczniów: 50
- 4) Szkolny Klub Wolontariusza – przeprowadzanie akcji charytatywnych na rzecz Hospicjum dla dzieci, schroniska dla zwierząt, chorego ucznia, uwrażliwianie społeczności szkolnej na potrzeby innych osób, znajdujących się w trudnej sytuacji oraz potrzebę okazywania życzliwości – liczba uczniów: 80, liczba rodziców: 50, liczba nauczycieli: 25.

W Gminie Zabłudów są trzy kluby propagujących aktywność fizyczną dzieci i młodzieży poprzez sport, turystykę i rekreację:

- **KS Rudnia Zabłudów,**
- **szkolny klub sportowy LUKS LIDER,**
- **UAKS „Podlasie”.**

Uczestnikami ww. imprez są nie tylko mieszkańcy Zabłudowa, ale również wsi z terenu gminy.

Na prowadzenie swoich działalności Kluby środki finansowe otrzymują z Urzędu Miejskiego w Zabłudowie.

W zakresie prowadzenia poradnictwa rodzinnego i realizowania programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci ważną rolę odgrywa świetlica osiedlowo – środowiskowa z elementami socjoterapii prowadzona przez Stowarzyszenie „Panorama” oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zabłudowie.

Środowiskowy Dom Samopomocy

Na terenie Gminy Zabłudów w grudniu 2020 r. został uruchomiony ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi tj. Środowiskowy Dom Samopomocy Dom ze względu na kategorię osób, które do niego będą uczęszczać kwalifikuje się jako Dom typu A, B, C,

obejmując wsparciem trzy grupy osób: typ A dla osób z zaburzeniami psychicznymi, typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, typ C dla osób wykazujących inne zaburzenia czynności psychicznych. Dom funkcjonuje jako jednostka budżetowa Gminy Zabłudów wypełniając zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Działalność ŚDS jest prowadzona jest godzinach 8.00-16.00, co najmniej 5 dni w tygodniu po 8 godzin dziennie. Celem działania ŚDS jest organizowanie oparcia społecznego osobom niepełnosprawnym intelektualnie i z zaburzeniami psychicznymi. Dom jest lokalną placówką dziennego pobytu o zasięgu gminnym, przeznaczoną dla 30 osób z 8 miejscami pobytu całodobowego.

Zadania Asystenta Rodziny

Zgodnie z art. 8. 1. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r., wobec rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze gmina podejmuje działania zmierzające do zapewnienia wsparcia, które w szczególności polegają na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążeniu do reintegracji rodziny.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w tej rodzinie przeprowadza się wywiad środowiskowy, podczas którego pracownik socjalny dokonując analizy sytuacji rodzinnej, poświęca szczególną uwagę problemom opiekuńczo-wychowawczym oraz zaspokajaniu przez rodzinę potrzeb najmłodszych jej członków. Jeśli wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wówczas za zgodą rodziny pracę z nią podejmuje asystent rodziny.

Praca asystenta polega na wspieraniu rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Asystent rodziny pełni rolę pomocnika, mediatora i doradcy, wspiera i aktywizuje rodzinę, podejmuje działania zmierzające do zmiany wzajemnych stosunków w rodzinie, do budowania pozytywnej motywacji do zmiany, a także poczucia własnej sprawczości, czy też możliwości wpływu na swoje życie. Towarzyszy rodzinie w poszukiwaniu rozwiązań wyjścia z trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych.

Asystent rodziny to osoba wspierająca, stojąca po stronie rodziny, motywująca do zmian poprzez wzmacnianie pozytywne, czyli chwalenie konstruktywnych działań lub nawet myślenia o ich podjęciu. Wspiera i asystuje członkom rodziny w osiągnięciu ich własnych celów (tych, które są zgodne z normami prawnymi i społecznymi).

Działania asystenta rodziny obejmują rozpoznanie potrzeb klientów i ocenę sytuacji rodziny z perspektywy jej członków oraz obiektywną diagnozę potrzeb i potencjalnych możliwości rodziny. Efektem tych działań jest stworzenie planu pracy z rodziną. Stopniowa realizacja zadań wynikających z planu pracy z rodziną prowadzi z czasem do jej usamodzielnienia się i minimalizowania roli asystenta. Wówczas asystent monitoruje działania poszczególnych osób w rodzinie dokonując ich okresowej oceny, aż do bezpiecznego poziomu usamodzielnienia się rodziny.

Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z sytuacjami dnia codziennego przez rodziców lub opiekunów dzieci. Zaplanowane działania powinny być dopasowane do możliwości i motywacji klienta. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby korzystające z pomocy kontroli nad własnym życiem, która pozwoli im być samodzielnymi oraz umożliwi

wypełnianie roli rodzica tak, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci.

Przy realizacji programu wspierania rodziny w Gminie Zabłudów współpracują następujące podmioty:

- Komisariat Policji w Zabłudowie,
- pedagodzy z Gimnazjum i ZSzP w Zabłudowie oraz Szkoły Podstawowej w Rafałówce, Dobrzyniówce i Białostoczku,
- przedstawiciele parafii rzymskokatolickiej pw. św. Piotra i Pawła i parafii prawosławnej pw. ZNMP w Zabłudowie,
- przedstawiciele NZOZ św. Łukasza KERIT Sp. Z o.o. i NZOZ Przychodni Rodzinnej w Zabłudowie,
- Stowarzyszenie PANORAMA,
- Miejski Ośrodek Animacji i Kultury w Zabłudowie,
- Lokalny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym w Białymstoku oraz Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku.

Przedstawiciele tych podmiotów, jeśli zachodzi taka potrzeba, biorą czynny udział w posiedzeniach Grup Roboczych. Zadaniem Grup Roboczych jest opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Świetlice szkolne przy szkołach podstawowych pełnią na terenie szkół funkcje opiekuńcze, wychowawcze i dydaktyczne. Opiece podlegają uczniowie klas 0 – III, którym rodzice nie mogą zapewnić opieki i obowiązkowo wszyscy uczniowie dojeżdżający z klas 0 – VIII. Uczniowie przychodzą na zajęcia po skończonych lekcjach lub oczekują na rozpoczęcie swoich zajęć. Obecność ich jest obowiązkowa. Opiekę i zajęcia wychowawczo-dydaktyczne z uczniami prowadzą wychowawcy w wymiarze 26 godzin zegarowych tygodniowo.

Strategia z zakresu rozwiązywania problemów pomocy społecznej na najbliższe lata zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pożytku publicznego zajmującymi się pomocą społeczną oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: placówki oświatowo – wychowawcze, placówki służby zdrowia, Policja, parafie oraz określenie kierunków działań zmierzających do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych. Naczelną zasadą przy określaniu kierunków działań będzie przede wszystkim ustalenie, czy działania łagodzące powinny mieć wyłącznie charakter pomocy finansowej czy też profilaktyki oraz motywowania mieszkańców do zmian w swoim życiu, w szczególności poprzez edukację i aktywne poszukiwanie pracy.

Opracował:
Anna Małgorzata Wrońska
Asystent Rodziny
MOPS w Zabłudowie